

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra AF GRUNDTVIGS DAGBØGER

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 53.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig01val-shoot-idm140411867310608/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Grundtvigs Dagbøger

nuftige Love, — den er ønskelig. — En saadan Lighed, at ingen Borger arver Prærogativer, men blot ved sine høiere Sjels Fortrin, ved sin fortjente Stilling i Staten, ved sine spesielle Fortjenerer faar Ret til udmærket Agtelse. — Saadanne Aristokrater skulle kun da existere. —

Vel sandt, at selv den beste Regent, de beste Love, den høieste Grad af Oplysning ei kunne hindre, at jo den Rige fik et vist Fortrin for den Fattigere, men dette vilde da ei blive af samme slags som nu. — Den Rige vilde ei som nu kunne — blot ved sin Rigdom — skaffe Regieringens Autorisasjon paa at nyde udmærket Agtelse hos alle sine Medborgere, nei, havde han ingen andre Fortrin end det tilfældige at være begunstiget af Rigdomsguden, da vilde han kun nyde udvortes høi Agtelse af dem, der stode i et umiddelbart Forhold til ham, og Monarken vilde kunde sætte Skranker for dette Forholds Udvidelse, dels ved af en Statskasse at aabne et Laan, — En Idee der, skjønt ufuldkommen, er realiseret hos os ved Kreditkassen, — og han kunde ved en fornuftig Lov gjøre det umuligt for Rigmand at købe deres Medmennesker, og derved tiltvinge sig en Vigtighed i Selskabet, intet uden deres Penge hjemlede dem Ret til. —

For at befordre dette kunne man enten indføre en Odelsret lig den norske, eller en anden Indretning, hvis en kunde opfindes, der forbandt hins Fordele med Frihed for dens Mangler og skadelige Følger, skjønt disse vel tildels ville opbæve sig selv, naar Oplysningen steeg, og en Lov gjorde nogle nærmere Bestemmelser. — Heraf ville endnu flyde en stor Fordeel, denne nemlig, at de, der som Raadgivere omgave Tronen, ville have fælles, — eller i det mindste aldrig modsat — Interesse med enhver Jordeeier i det smaae, thi det er virkelig formeget at fordrø af en Mand, der selv eier Herregaarde, at han skulle befordre Bøndernes Vel paa sin egen Bekostning. En enkelt Bernstorff gives, men at omringe Tronen med lutter slige er umuligt. — Et saadant Monarkie vilde — efter mine Tanker — være langt ønskeligere end selv den skønnest indrettede Republik. —

Vel sandt, Representasjons Systemet har mange gode Sider at betragtes fra, naar man seer det som et heelt; men analyserer man det i sine enkelte Dele, da turde vel møde Vanskeligheder, der ei let hæves. — Den vigtigste er ved Valget af Repræsentanterne, thi hvorledes skulde det gaac til, at Privatinteresse ei fandt det muligt at blande sig i Spillet, og saasandt dette ikke kunde forebygges, ligge paa engang hermed alle de skønne . . . .